

CRÍTICA

Marcel·lí Borrell

Laberint de compromisos

LA TRAMA: Un equip d'espeleòlegs arriba a un perdut poble d'Àvila per inspeccionar una gruta que ha de situar-lo en el mapa del turisme rural, però un intent de violació genera una cadena de reaccions violentes entre els habitants i els forasters.

La pel·lícula: J.B. Priestley, oblidat dramaturg anglès, va ser un dels primers en jugar amb el temps. Recordin sinó *El temps i els Conway*, o bé *Truca un inspector*. ¿Què passa si enlloc de presentar els tres actes per ordre cronològic (primer, segon i tercer) canviem l'estructura i el segon és el primer i el primer tercer? Doncs que l'espectador ha de pensar més. Se li ofereix un trencaclosques virtual que ha d'ordenar. En llenguatge cinematogràfic estricte (i universitari) d'això se'n diu, ni més ni menys, *flash-forward* (salt endavant) i *flash-back* (salt enrera). El debutant Jorge Sánchez-Cabezudo s'acull a aquesta fórmula dramàtica per narrar els accidents humans d'un thriller com una casa de pagès, és a dir, rural amb sabor de misèries personals, d'infidelitats conjugals, d'enemistats veïnals i de parelles en crisi. El film s'acobra al ritme vital de les comunitats camperoles, on el temps transcorre molt més lent que a ciutat. Quan te n'has adonat *La noche de los girasoles* supera les dues hores. Però com si res. Detall que parla per si sol quant la bondat maliciosa del film. Perquè el propòsit darrer d'aquesta història inquietant està en posar en qüestió el que hem convingut anomenar la realitat. O allò imprevist de l'efecte dominó o la capriciosa papallona i les seves conseqüències. El laberint d'inconfessables compromisos que ocasiona. Beneficiant-se d'un conjunt homogeni d'excel·lents intèrprets –barret de tricorni ideal per al gallec Celso Bugallo–, Sánchez-Cabezudo aconsegueix amarrar l'espectador a la butaca i obligar-lo a dubtar sobre el món que trepitja, mentre la banda sonora (atmosfèrica) i la veu d'un Antonio Machin melodramàtic desgranen ambients de malson irònic.

La frase: "Donaria el que fos perquè això no hagués succeït", exclama el fotògraf espeleòleg. I qui és el guapo que no ha dit mai aquesta frase! Qui no esborraria el disc dur de la realitat per tornar a jugar? Però el parany és servit: sempre hi ha present un testimoni acusador, i quan no, el Pepito Grillo de la pròpia consciència ens assalta a mitja nit, no?

La recomanació. Bona oportunitat per a reconciliar-se amb el cinema espanyol, auster, gairebé antropològic, fet de sota bosc i cossos porucs.

La noche de los girasoles

Director: Jorge Sánchez-Cabezudo. Intèrprets: Carmelo Gómez, Judith Diakhate, Celso Bugallo. Espanya, 2006. 123 minuts. Rambla.